

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	35064
Nom	Dret penitenciari
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2024 - 2025

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1302 - Grau en Criminologia	Facultat de Dret	3	Segon quadrimestre
1923 - PDT Dret-Criminologia	Facultat de Dret	4	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1302 - Grau en Criminologia	7 - Dret Penal	Obligatòria
1923 - PDT Dret-Criminologia	5 - Assignatures obligatòries de quart curs	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
CERVELLO DONDERIS, MARIA VICENTA	72 - Dret Penal

RESUM

L'assignatura Dret Penitenciari és obligatòria de caràcter semestral del grau en Criminologia i consta de 6 crèdits [ECTS](#). El seu contingut específic és l'estudi de l'execució de la pena privativa de llibertat i els sistemes penitenciaris, així com dels drets i deures afectats per la privació de llibertat, el règim i tractament penitenciari i les conseqüències jurídiques i criminològiques de l'empresonament, amb les alternatives a aquest que preveu la legislació espanyola.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES (RD 1393/2007) // RESULTATS DE L'APRENTATGE (RD 822/2021)

1302 - Grau en Criminologia

- Tenir una consciència crítica enfront de la realitat social i els problemes socials respectant els principis d'igualtat, drets humans, pau, accessibilitat universal, solidaritat i protecció mediambiental, tot això des d'una perspectiva de gènere.
- Aportar dades i informes per al control i el seguiment de les mesures d'excarceració assessorant el jutjat de vigilància en les seues resolucions.
- Saber plasmar en un informe els instruments idonis per a la reinserció social i la reducció dels efectes nocius de la presó.
- Ser capaç d'analitzar el delicte, el delinqüent i la víctima i dissenyar estratègies de prevenció i d'intervenció, des del respecte als drets humans, la igualtat entre homes i dones, la pau, la sostenibilitat, l'accessibilitat universal i el disseny per a tothom i els valors democràtics.

RESULTATS D'APRENTATGE (RD 1393/2007) // SENSE CONTINGUT (RD 822/2021)

1. Identificar els efectes [criminògens](#) de la presó i la problemàtica específica de les persones privades de llibertat.
2. Analitzar críticament la jurisprudència penitenciària tot identificant l'afecció als drets fonamentals.
3. Conèixer i analitzar la problemàtica de la pena de presó i el seu significat en el sistema [sancionador](#).
4. Analitzar i valorar els efectes de la [resocialització](#) com a fi del sistema penitenciari.
5. Conèixer la tasca del jutge de vigilància penitenciària com a garant dels drets dels reclusos.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Dret penitenciari. Principis informadors. Legislació penitenciària.

Concepte i contingut del dret penitenciari. Principis informadors de l'execució penitenciària. La Llei Orgànica General Penitenciària. Reglament penitenciari. Circulars i instruccions.

2. Les penes privatives de llibertat: origen històric i regulació actual. Rellevància penitenciària daltres penes.

Antecedents històrics de la presó. Sistemes penitenciaris. La pena de presó en l'ordenament espanyol. Localització permanent. Presó permanent revisable.

3. Alternatives a la presó: substitució i suspensió. Treball en benefici de la comunitat.

Crisi de la presó. Alternatives a la pena de presó: competències penitenciaris . Substitució de la pena. Suspensió de l'execució. Treball en benefici de la comunitat.

4. Relació jurídicopenitenciària: drets i deures dels interns. L'administració penitenciària.

La relació de subjecció especial i les seues conseqüències. Drets i deures dels interns. Òrgans penitenciaris.

5. El jutge de vigilància penitenciària.

La jurisdicció penitenciària. Funcions del jutge de vigilància penitenciària. Recursos.

6. Règim penitenciari i organització interna.

Ingressos i llibertats. Conduccions i trasllats. Reclamacions dels interns. Seguretat i vigilància. Ensenyament, assistència sanitària i alimentació.

7. Classificació penitenciària.

Procediment de classificació. Requisits generals i específics per a la classificació en primer grau, segon grau i tercer grau.

8. Establiments penitenciaris.

Classes de centres penitenciaris: règim tancat, règim ordinari i règim obert. Formes especials d'execució.

9. Tractament penitenciari.

Concepte i principis del tractament penitenciari. Modalitats i problemes d'aplicació.

10. Treball penitenciari.

El treball penitenciari: modalitats, contingut i efectes penitenciaris.

11. Relacions amb l'exterior: comunicacions i visites. Permisos deixada.

Classes de comunicacions i visites. Permisos deixada: classes i requisits de concessió. Eixides programades.

12. Llibertat condicional i beneficis penitenciaris.

Llibertat condicional: requisits legals. Anàlisi de l'art. 78 del CP. Els beneficis penitenciaris. Liquidació de condemna. Càlcul de les figures penitenciàries. Acumulació i refosa de condemnes.

13. Règim disciplinari.

Principis i fases del procediment disciplinari. Classes d'infraaccions i de sancions. Mitjans coercitius.

14. Execució de les mesures de seguretat privatives de llibertat.

Característiques de les mesures de seguretat. Classes de mesures de seguretat privatives de llibertat. Característiques de la seua execució.

15. Aspectes criminològics de la presó. Linforme criminològic en l'àmbit penitenciari.

Població penitenciària. Tendències de futur. Linforme criminològic penitenciari.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	60,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	5,00	0
Elaboració de treballs en grup	10,00	0
Elaboració de treballs individuals	10,00	0
Estudi i treball autònom	20,00	0
Lectures de material complementari	5,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	5,00	0
Preparació de classes de teoria	15,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	10,00	0
Resolució de casos pràctics	10,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

L'assignatura "Dret Penitenciari" és de 6 crèdits ECTS, cosa que suposa, segons el protocol docent de la Facultat de Dret, dues sessions docents setmanals d'1 hora i quaranta minuts i dues activitats complementàries.

Cada setmana es dedicarà una sessió a l'explicació de la matèria, que els alumnes hauran d'haver preparat prèviament amb el material docent disponible en l'aula virtual, i una altra sessió es dedicarà a la realització d'activitats aplicades.

ACTIVITATS APLICADES

Visionat documental

Comentari premsa

Debat sentència drets reclusos

Pràctiques: classificació i eixides, recursos, disciplina

Taller liquidació de condemna

Xarrada col·loqui: la vida penitenciària

Informe criminològic

ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

Visita al centre penitenciari de Picassent en les dates que la SGIP autoritze.

Seminari sobre un tema d'actualitat relacionat amb l'assignatura.

AVALUACIÓ

La qualificació de l'assignatura es determinarà a partir de les qualificacions obtingudes de l'avaluació contínua desenvolupada en cada grup, a la qual correspon un 30% de la qualificació final, i de la realització de la prova final en la dates fixades per la Facultat, a la qual correspon un 70% de la qualificació final.

Serà necessari obtenir una nota mínima d'aprovat en la prova final per a superar l'assignatura, amb independència de la nota obtinguda en l'avaluació contínua.

L'annex del professor detallarà les condicions de l'avaluació contínua i el caràcter oral o escrit de la prova final, així com si es realitzarà una prova parcial, de caràcter alliberador o no, en les dates fixades per la Facultat.

Els alumnes que no realitzen l'avaluació contínua es podran presentar a la prova final en primera convocatòria, i la nota obtinguda quedarà limitada al valor ponderat que aquesta prova té en la qualificació final (un 70%), de manera que, com a màxim, es podrà obtenir un 7 com a qualificació final.

En cas de suspendre la primera convocatòria, per a la segona convocatòria es conserva la qualificació obtinguda en l'avaluació contínua. Si l'annex del professor preveu que hi haja alguna activitat com a recuperable, determinarà la forma d'obtenir la qualificació de la/s mateixa/s en segona convocatòria.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Legislación penitenciaria. 2024
- - Derecho Penitenciario. Vicenta Cervelló Donderis. 5ª edición. Valencia 2022.
- Derecho Penitenciario. Enseñanza y aprendizaje. Dtor. R. de Vicente. Valencia 2015
- Comentarios a la Legislación Penal. Tomo VI Vol 1 y 2 Ley Orgánica General Penitenciaria. Dtor. M.Cobo del Rosal, Coord. M. Bajo Fernández. 1986
- Derecho Penitenciario. L.Fernández Arevalo/J.Nistal Burón, Pamplona 2016.

Complementàries

- Armenta/Rodríguez. Reglamento penitenciario comentado. 2a ed. 2011
- Manual de ejecución penitenciaria. Defenderse en la cárcel. J. Ríos Martín/X.Etxebarria/E.Pascual 2ª Ed. Madrid 2018.
- Manual de Derecho Penitenciario. 3ª ed. C.Juanatey. Madrid 2016
- <http://www.derechopenitenciario.com/index.asp>
- <http://www.institucionpenitenciaria.es>